

FARG'ONA VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

*2024- yil yanvar- dekabr oylari
uchun dastlabki ma'lumot*

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi boshqarmasi:
(73) 241-97-68*

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘shishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Mamlakatimizda bu borada so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta‘minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar- dekabr oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 2 136,8 mln AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar- dekabr oylariga nisbatan 157,6 mln AQSH dollariga yoki 8,0 % ga ko‘paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar - dekabr, mln AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: **2 136,8 (+8,0 %)**

(2023- y.: **1 979,2**)

Saldo

2024- y.: **-484,8** (2023- y.: **-611,4**)

Eksport

2024- y.: **826,2 (+20,8 %)**

(2023- y.: **683,9**)

TSA dagi ulushi

61,3 %

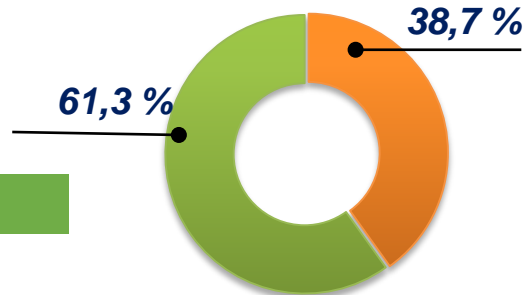
38,7 %

Import

2024- y.: **1 310,6 (+1,2 %)**

(2023- y.: **1 295,3**)

TSAda eksport hajmi **826,2** mln AQSH dollariga (2023- yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 20,8 % ga ko'paydi) va import hajmi **1 310,6** mln AQSH dollariga (1,2 % ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida – **484,4** mln AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

FARG'ONA VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR (2024- yil yanvar- dekabr, mln AQSH dollari)

Ta'kidlash joizki, Qozog'iston Farg'onaning eng yirik tashqi iqtisodiy hamkorlaridan biriga aylandi (Xitoy va Rossiyadan keyin). Bunga sabab quyidagilar bo'lishi mumkin: umumiy chegaraning mavjudligi, MDHning erkin savdo hududida savdo qilishi hamda so'nggi paytlarda o'zaro iqtisodiy aloqalarning keskin erkinlashtirilishi.

Farg'ona viloyati jahonning 91 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi XXRda (31,8%), Rossiyada (29,3%), Qozog'istonda (9,0%), Turkiyada (5,5 %) va Qirg'iz Respublikasida (5,1 %) qayd etilgan.

<p>XXR</p> <p>TSA – 663,1</p> <p>Eksport: 45,7 Import: 617,4</p> 31,0%	<p>Rossiya</p> <p>TSA – 629,4</p> <p>Eksport: 373,1 Import: 256,3</p> 29,5 %	<p>Qozog'iston</p> <p>TSA – 194,6</p> <p>Eksport: 40,0 Import: 154,6</p> 9,1%	<p>Turkiya</p> <p>TSA – 119,9</p> <p>Eksport: 78,5 Import: 41,4</p> 5,6 %	<p>Qirg'iz Respublikasi</p> <p>TSA – 111,8</p> <p>Eksport: 53,5 Import: 58,3</p> 5,2 %
<p>Afg'oniston</p> <p>TSA – 66,4</p> <p>Eksport: 62,2 Import: 4,2</p> 3,1%	<p>Eron</p> <p>TSA – 39,1</p> <p>Eksport: 34,6 Import: 4,5</p> 1,8 %	<p>Tojikiston</p> <p>TSA – 35,5</p> <p>Eksport: 31,3 Import: 4,2</p> 1,7 %	<p>Belarus</p> <p>TSA – 25,5</p> <p>Eksport: 8,7 Import: 16,8</p> 1,2 %	<p>Turkmaniston</p> <p>TSA – 24,3</p> <p>Eksport: 15,1 Import: 9,2</p> 1,1 %

FARG'ONA VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

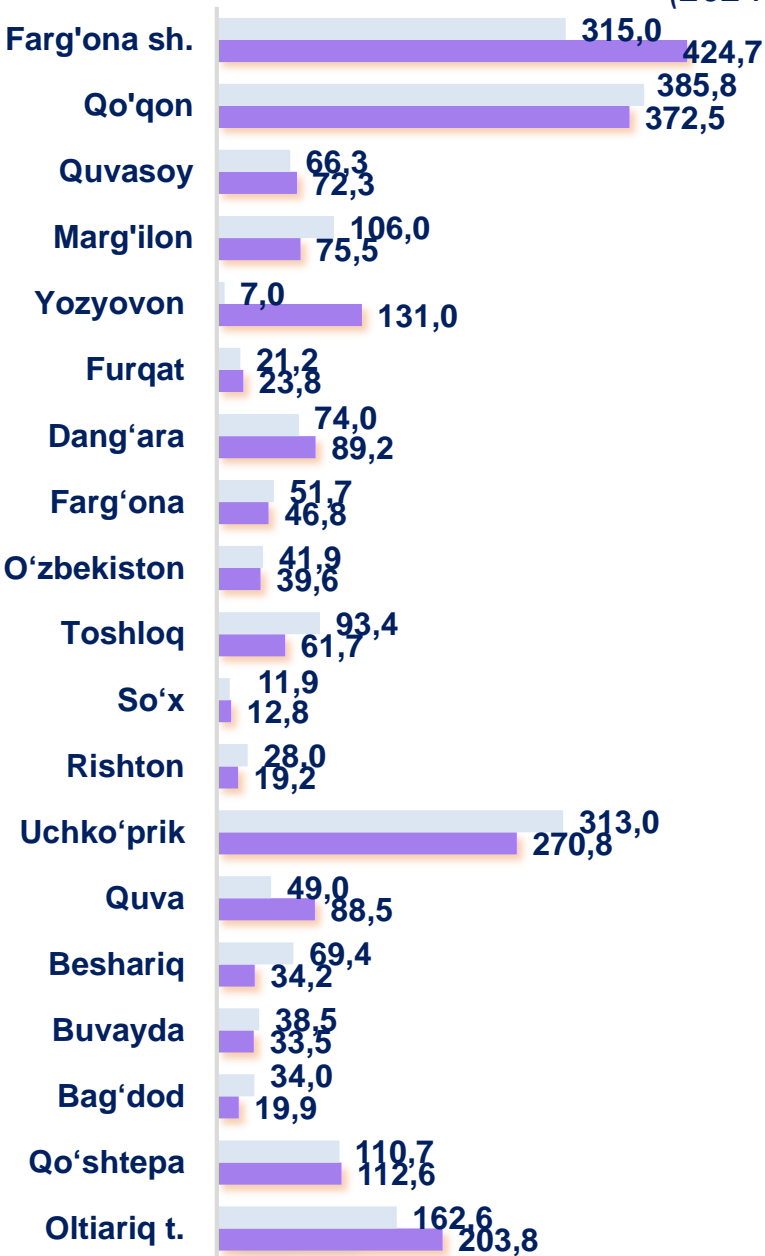
(yanvar- dekabr, mln AQSH dollari)

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
XXR	455,6	607,6	663,1
 Eksport	59,1	54,6	45,7
Import	396,5	553,0	617,5
Rossiya	605,4	500,9	629,4
 Eksport	346,8	302,3	373,2
Import	258,6	198,6	256,3
Qozog'iston	245,3	234,8	194,6
 Eksport	30,1	36,4	39,9
Import	215,2	198,4	154,7
Turkiya	158,5	96,2	119,9
 Eksport	90,2	45,5	78,5
Import	68,2	50,7	41,4
Qirg'iz Respublikasi	114,0	107,5	118,8
 Eksport	61,2	41,9	53,5
Import	52,8	65,6	58,3
Afg'oniston	46,6	53,4	66,4
 Eksport	46,3	53,1	62,2
Import	0,3	0,3	4,2
Eron	26,0	44,3	39,1
 Eksport	22,0	40,0	34,6
Import	4,0	4,3	4,5
Tojikiston	38,5	42,9	35,5
 Eksport	27,1	31,2	31,3
Import	11,4	11,7	4,2
Belarus	14,7	21,9	25,5
 Eksport	4,6	5,9	8,7
Import	10,1	16,0	16,8
Turkmaniston	32,5	16,0	24,3
 Eksport	26,9	13,0	15,1
Import	5,6	3,0	9,2

	Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
	Italiya	14,3	9,1	24,1
	<i>Eksport</i>	1,7	0,8	2,5
	<i>Import</i>	12,5	8,3	21,6
	Germaniya	24,0	25,3	19,5
	<i>Eksport</i>	4,3	1,3	1,3
	<i>Import</i>	19,7	24,0	18,3
	Hindiston	33,9	24,6	19,5
	<i>Eksport</i>	0,2	0,3	0,4
	<i>Import</i>	33,7	24,3	19,1
	Polsha	47,4	25,3	19,2
	<i>Eksport</i>	33,0	11,6	13,8
	<i>Import</i>	14,4	13,7	5,4
	Litva	21,1	35,4	18,4
	<i>Eksport</i>	1,7	14,2	11,7
	<i>Import</i>	19,4	21,2	6,7
	Koreya Respublikasi	33,7	26,2	15,8
	<i>Eksport</i>	3,3	0,6	1,0
	<i>Import</i>	30,3	25,6	14,8
	Pokiston	8,5	7,0	11,7
	<i>Eksport</i>	7,5	5,5	7,7
	<i>Import</i>	1,0	1,5	4,0
	BAA	1,3	2,4	10,7
	<i>Eksport</i>	0,9	1,4	10,0
	<i>Import</i>	0,4	1,0	0,7
	Latviya	2,9	6,0	9,1
	<i>Eksport</i>	1,8	4,4	8,8
	<i>Import</i>	1,1	1,6	0,3
	Gonkong	20,0	14,8	8,3
	<i>Eksport</i>	0,1	-	0,1
	<i>Import</i>	19,9	14,8	8,2

FARG'ONA VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar -dekabr, mln AQSH doll.)*

Tashqi savdo aylanmasi hajmi eng yuqori bo'lgan hududlar

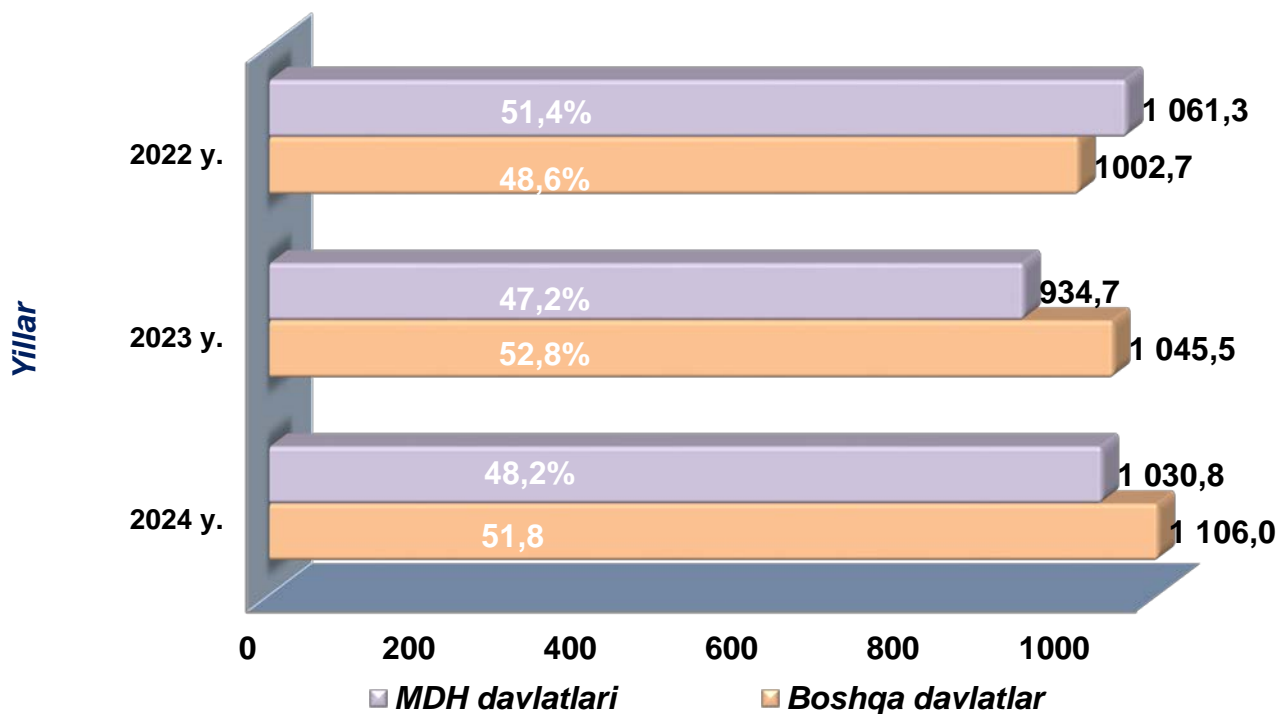
2023- y.

2024- y.

ViLOYAT tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Farg'ona shahri 19,9 % ulush bilan 424,7 mln AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa So'x tumani 0,6 % ulush bilan 12,8 mln AQSH dollarini tashkil etdi.

FARG'ONA VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar- dekabr, ulushi % da, hajmi mln AQSH dollarida)

2024-yil yanvar-dekabr oyida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 48,2 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023 - yilning mos davriga nisbatan 1,0 % ga ko'paydi.

Farg'ona viloyati bilan savdo qilayotgan mamlakatlar iqtisodiyoti o'sishi mazkur mamlakatlar iste'molchilari tomonidan viloyat eksportiga bo'lgan talabning oshishiga olib kelishi mumkin.

Viloyatning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSAsi 2024- yilning yanvar-dekabr oylarida 2023- yilning mos davriga nisbatan 0,1 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 51,8 % ni tashkil etdi.

Fargʻona viloyatning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-dekabr holatiga koʻra, 1 030,9 mln AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 530,1 mln AQSH dollariga yetgan boʻlsa, import 500,8 mln AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

FARGʻONA VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI (2024- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

Rossiya – 629,4

Qozogʻiston – 194,6

Qirgʻiz Respublikasi – 111,8

Tojikiston – 35,6

Belarus – 25,5

Turkmaniston – 24,0

Ukraina – 4,3

Ozarbayjon – 3,3

Moldova – 1,5

Armaniston – 0,6

MDHning erkin savdo hududida savdo qilish viloyatning umumiy tashqi savdo aylanmasiga ijobiy tasʼir qilmoqda.

Viloyatning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi eng yuqori hajmlari Rossiya (61,1%), Qozogʻiston (18,9%) hamda Qirgʻiz Respublikasi (10,8%) davlatlari bilan qayd etildi.

FARG‘ONA VILOYATI EKSPORTI (2024- yil yanvar-dekabr)

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o‘shishiga ko‘maklashadi va bu o‘z navbatida ma‘lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Viloyatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, eksportyorlar soni 757 taga yetdi va ular tomonidan **826,2** mln AQSH dollari qiymatidagi (2023- yilning mos davriga nisbatan 20,8 % ga ko‘paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta‘minlandi.

XSST* BO‘YICHA EKSPORT TARKIBI (2024- yil yanvar-dekabr)

44,2%

1. Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar

0,1%

2. Ichimliklar va tamaki

2,6%

3. Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari

0,6%

4. Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar

0,0%

5. Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar

9,7%

6. Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar

32,2%

7. Sanoat tovarlari

0,9%

8. Mashinalar va transport asbob-uskunalari

8,1%

9. Turli xil tayyor buyumlar

1,5%

10. Xizmatlar

*Tovarlar tashqi savdosi statistik ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (TIF TN) bilan birgalikda, BMTning Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (XSST) ishlatiladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarini XSST bo‘yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

FARG'ONA VILOYATI XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (yanvar-dekabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	MIn AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	683,9	826,2	82,5	120,8	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	273,8	365,3	103,3	133,4	40,0	44,2
Ichimliklar va tamaki	1,8	1,1	67,2	64,1	0,3	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	25,0	21,5	66,0	85,8	3,7	2,6
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	3,2	4,7	29,1	146,1	0,5	0,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	0,1	30,7	3,4 m.	0,0	0,0
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	39,6	80,3	87,7	2,0 m.	5,8	9,7
Sanoat tovarlari	254,3	265,9	66,6	104,6	37,2	32,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	5,9	7,6	71,3	128,1	0,9	0,9
Turli xil tayyor buyumlar	67,2	67,1	106,9	99,9	9,8	8,1
Xizmatlar	13,1	12,6	88,8	96,2	1,9	1,5

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 94,2 % ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (44,2 %), sanoat tovarlari (32,2 %), kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (9,7 %) va turli xil tayyor buyumlar (8,1 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

 XSST bo'limi nomi	Mln AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	365,3	133,4
Sabzavotlar va mevalar	315,7	146,7
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	45,1	86,7
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	1,4	25,9
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	0,1	32,4
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	0,6	105,5
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	0,5	4,1 b
Hayvonlar uchun ozuqalar (maydalanmagan donlardan tashqari)	0,4	8,4 b
Ichimliklar va tamaki	1,1	64,1
Ichimliklar	1,0	60,3
Tamaki va tamaki mahsulotlari	0,1	3,6 b
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	21,5	85,8
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	14,9	134,3
Qog'oz massasi va makulatura	3,0	28,3
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	1,2	113,9
Metall rudalari va metall parchalari	0,9	96,6
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	0,9	113,2
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	0,5	106,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	4,7	146,1
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	4,1	138,5
Ko'mir, koks va briketlar	0,6	2,3 b.
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,1	3,3 b.
O'simlik moylari va yog'lari, xom, tozalangan yoki fraksiyalangan	0,1	3,3 b.
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	80,3	2,2 b
O'g'itlar	64,5	2,2 b.
Noorganik kimyo moddalari	10,5	4,0 b.
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	2,2	173,1
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari	1,6	84,8
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	0,9	27,2
Birlamchi shakldagi plastmassalar	0,2	20,0
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	0,2	96,5
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	0,2	88,9

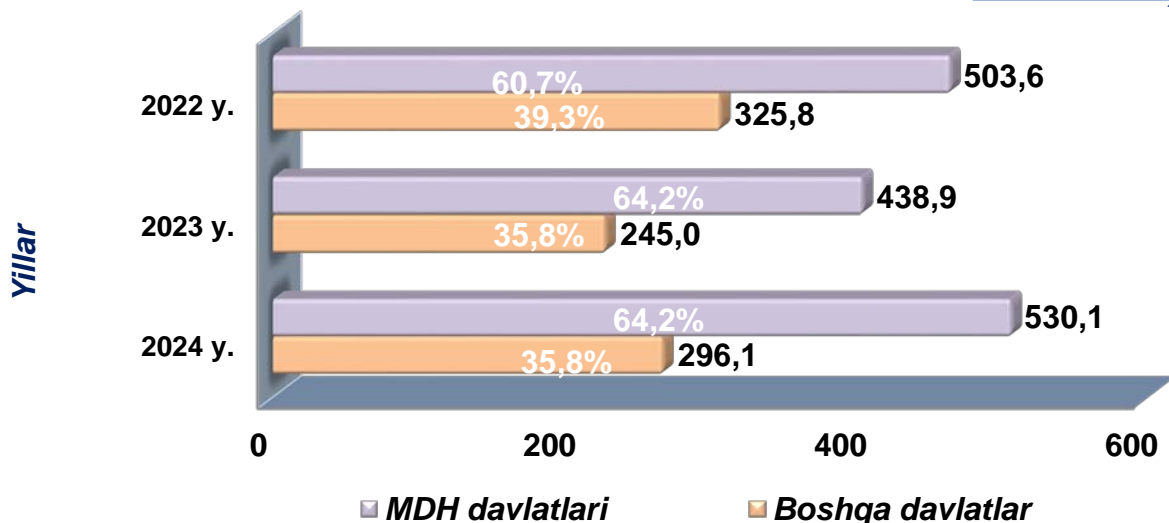
 XSST bo'limi nomi	Mln AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	265,9	104,6
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	232,9	102,6
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar	22,6	128,9
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	4,6	161,0
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	3,4	129,6
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, yoki tayyorlangan buyumlar	1,8	43,7
Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna	0,5	5,3 b.
Cho'yan va po'lat	0,1	4,5 b.
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	7,6	128,1
Avtomobillar (havo yostiqchalaridagi transport vositalari ham)	2,6	133,1
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	2,5	162,0
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblari va ularning elektr qismlari	1,7	83,0
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	0,7	2,6 b.
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	0,1	3,9 b.
Turli xil tayyor buyumlar	67,1	99,9
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	52,8	102,8
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	7,2	114,1
Poyabzal	3,7	58,8
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	2,2	135,6
Blokli binolar, kanalizatsiya-suv quvurlari , isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlagichlar	0,6	93,9
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	0,3	109,2
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	0,3	54,1

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda – tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda – tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2024- yilning yanvar-dekabr oylarida MDH mamlakatlariga eksportning ulushi o'tgan yilning mos davriga nisbatan teng bo'lgan.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

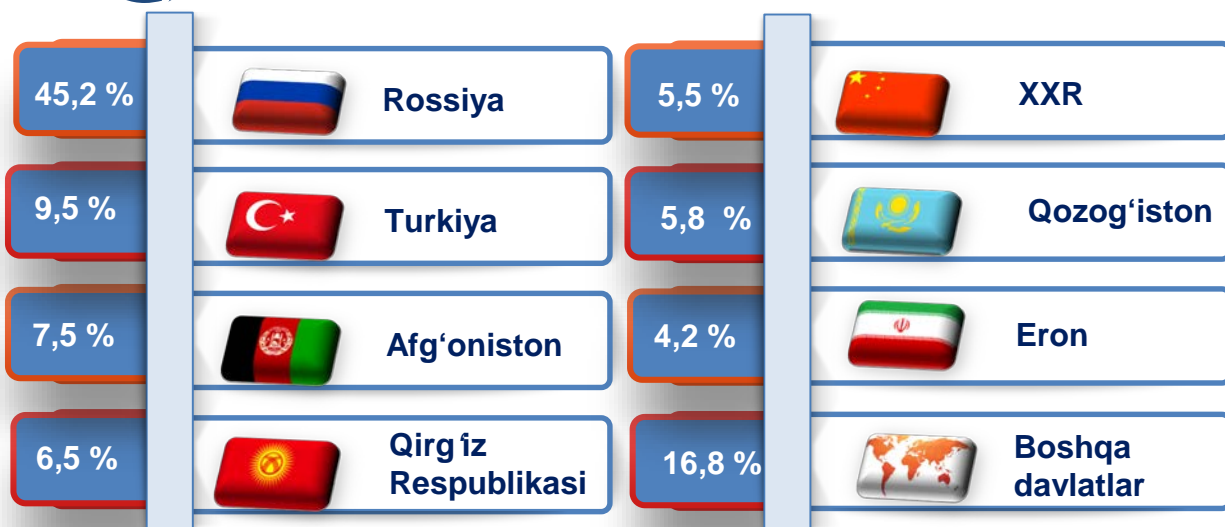
(yanvar-dekabr, ulushi % da, hajmi mln AQSH)

2024- yil yanvar-dekabr oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya, Turkiya, Afg'oniston, Qirg'iz Respublikasi, Qozog'iston, XXR va Eron kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 83,2 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-dekabr)

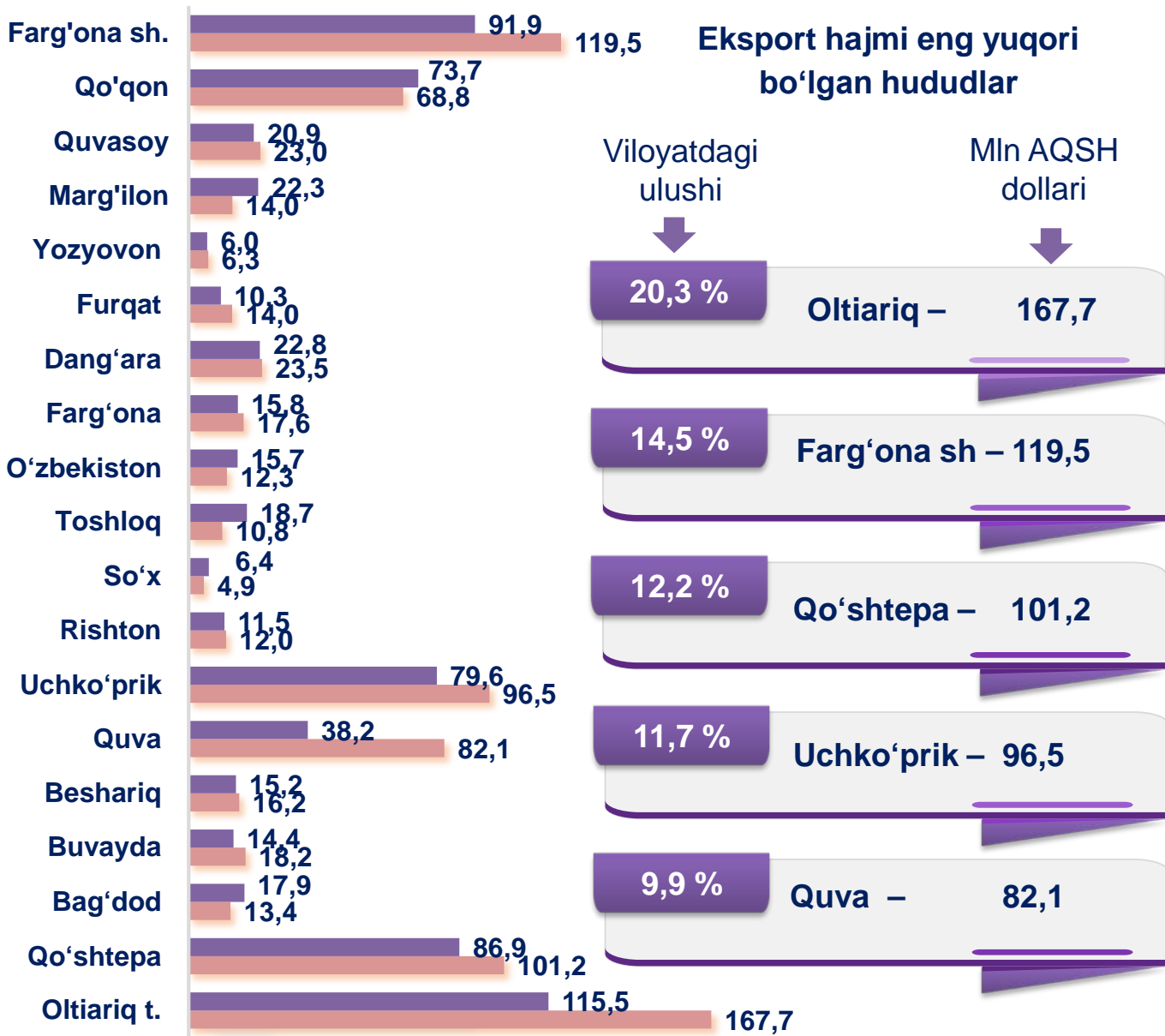

FARG'ONA VILOYATI NING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar-dekabr)*

Davlatlar	Mln AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Rossiya	302,3	373,2	87,2	123,4	1	1
Turkiya	45,5	78,5	50,4	172,5	4	2
Afg'oniston	53,1	62,2	114,6	117,2	3	3
Qirg'iz Respublikasi	41,9	53,5	68,5	127,5	5	4
XXR	54,6	45,7	92,4	83,6	2	5
Qozog'iston	36,4	39,9	121,0	109,6	7	6
Eron	40,0	34,6	182,0	86,6	6	7
Tojikiston	31,2	31,3	115,3	100,4	8	8
Turkmaniston	13,0	15,1	48,5	115,8	10	9
Polsha	11,6	13,8	35,2	119,0	11	10
Litva	14,2	11,7	8,3 m	82,7	9	11
BAA	1,4	10,0	166,8	6,9 m	19	12
Latviya	4,4	8,8	2,5 m	2,0 m	14	13
Belarus	5,9	8,7	128,7	148,5	12	14
Pokiston	5,5	7,7	72,9	140,4	13	15
Misr	1,1	4,0	7,0	3,5 m	24	16
Ukraina	3,3	3,1	99,7	94,4	15	17
Ozarbajjon	2,3	3,1	148,3	134,6	17	18
Italiya	0,8	2,5	46,2	3,1 m	27	19
Moldova Respublikasi	1,1	1,5	112,9	135,1	26	20

FARG'ONA VILOYATI NING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI *

(2024- yil yanvar-dekabr, mln AQSH doll.)

2024-yil yanvar-dekabr

2023-yil yanvar-dekabr

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Oltiariq tumani 20,3 % bilan 167,7 mln AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa So'x tumani 0,6 % bilan 4,9 mln AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-dekabr oylarida 412,6 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 9,7 % yoki 36,3 ming tonnaga ko'paydi.

2024- yil yanvar-dekabr oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 315,0 mln AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 47,0 % ga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 38,1 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-dekabr, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

<p>Uzum</p> <p>67,2 mln AQSH dollari</p> <p>81,6 ming tonna</p> <p>2,8 m ↑</p>	<p>Karam</p> <p>9,4 mln AQSH dollari</p> <p>27,2 ming tonna</p> <p>32,4 % ↑</p>	<p>Pomidor</p> <p>11,5 mln AQSH dollari</p> <p>11,0 ming tonna</p> <p>-10,5 % ↓</p>	<p>Gilos</p> <p>38,2 mln AQSH dollari</p> <p>18,9 ming tonna</p> <p>45,7 % ↑</p>
<p>Uzum quritilgan</p> <p>2,0 mln AQSH dollari</p> <p>1,5 ming tonna</p> <p>-65,2 % ↓</p>	<p>O'rik</p> <p>37,5 mln AQSH dollari</p> <p>41,1 ming tonna</p> <p>82,6 % ↑</p>	<p>Xurmo</p> <p>23,1 mln AQSH dollari</p> <p>35,0 ming tonna</p> <p>2,5 b ↑</p>	<p>Olxo'ri quritilgan</p> <p>5,1 mln AQSH dollari</p> <p>2,9 ming tonna</p> <p>-14,6 % ↓</p>
<p>Olxo'ri</p> <p>10,4 mln AQSH dollari</p> <p>13,5 ming tonna</p> <p>87,6 % ↑</p>	<p>SHAftoli</p> <p>49,86 mln AQSH dollari</p> <p>55,4 ming tonna</p> <p>58,5 % ↑</p>	<p>Qovun</p> <p>3,0 mln AQSH dollari</p> <p>10,4 ming tonna</p> <p>18,2% ↑</p>	<p>Sabizi</p> <p>4,8 mln AQSH dollari</p> <p>21,9 ming tonna</p> <p>3,1 b ↑</p>

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-dekabr)

Davlatlar	ming tonna	mln AQSH dollari	ulushi, % da *
 Rossiya Federatsiyasi	289,4	242,0	76,8
 Qozog'iston	52,0	23,2	7,4
 Qirg'iz Respublikasi	45,3	26,3	8,3
 XXR	13,8	11,6	3,7
 Belarus	4,4	4,4	1,4
 Ozarbayjon	0,9	1,0	0,3
 Afg'aniston	0,7	0,7	0,2
 Pokiston	0,5	0,5	0,2
 Boshqalar	5,6	5,3	1,7

* qiymat ifodasidan

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Rossiya (76,8 %), Qozog'iston (7,4 %) hamda Qirg'iz Respublikasi (8,3 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta‘minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishini bevosita paxta xomashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2024- yil yanvar-dekabr oylari yakuni bo‘yicha 284,4 mln AQSH dollarilik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 34,4 % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan 2,3 % ga ko‘paydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (63,5 %), tayyor to‘qimachilik mahsulotlari (18,3 %) asosiy ulushni egallagan. 2024- yilning yanvar-dekabr oylarida to‘qimachilik mahsulotlari dunyoning 45 ta davlatiga eksport qilindi.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

2024- yil yanvar-dekabr, mln AQSH dollari, % da

284,4 (2023 y.: 277,8)

Jami

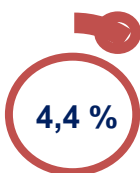
180,5 (175,4)

Ip kalava

52,1 (51,1)

Tayyor to‘qimachilik mahsulotlari

12,5 (13,9)

Trikotaj mato

10,9 (11,6)

Gazlamalar

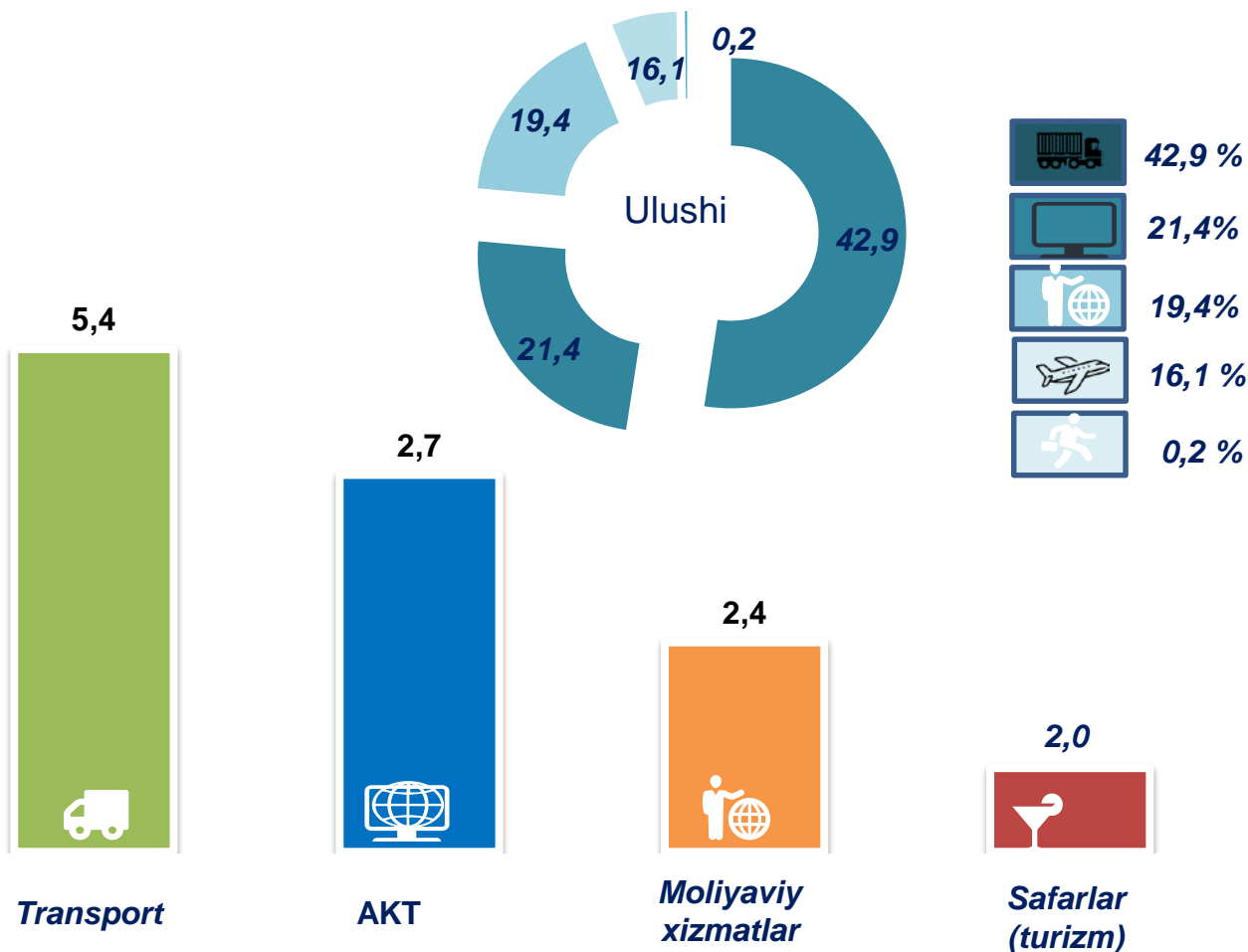
28,4 (27,2)

Ipak va boshqa turdagi to‘qimachilik mahsulotlari

Viloyatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-dekabr, mln AQSH doll.)

Xizmatlar eksporti hajmi **12,3** mln AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **1,5** % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan **3,8** % ga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi transport (**42,9** %), moliyaviy xizmatlar (**19,4** %), safarlar (turizm) (**16,1**%) va telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (**21,4** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

FARG'ONA VILOYATI NING IMPORTI

2024- yilning yanvar-dekabr oylarida import hajmi 1 310,6 mln AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning mos davriga nisbatan 1,2% ga ko'paydi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (32,6%), sanoat tovarlari (23,9%) hamda mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar (17,0%) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-dekabr)

2,8%

1. Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar

0,2%

2. Ichimliklar va tamaki

3,1%

3. Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari

17,0%

4. Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar

0,8%

5. Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar

5,8%

6. Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar

23,9%

7. Sanoat tovarlari

32,6%

8. Mashinalar va transport asbob-uskunalari

3,4%

9. Turli xil tayyor buyumlar

0,2%

10. Xizmatlar

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-dekabr oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 21,5 mln AQSH dollariga ko'paydi va 1 308,3 mln AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 2,3 mln AQSH dollariga yetdi.

*Tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (TIF TN) bilan birgalikda, BMTning Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarini XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

FARG'ONA VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-dekabr, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Mln AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	1 295,3	1 310,6	104,9	101,2	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	222,8	167,5	124,9	75,2	17,2	12,8
Ichimliklar va tamaki	1,8	2,6	2,0 m.	150,2	0,1	0,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	42,4	40,9	100,2	96,5	3,3	3,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	118,2	223,2	66,2	188,8	9,1	17,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	10,2	11,1	115,3	108,5	0,8	0,8
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	97,6	76,2	139,1	78,1	7,5	5,8
Sanoat tovarlari	286,3	313,8	99,7	109,6	22,1	23,9
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	464,3	427,8	108,9	92,1	35,8	32,6
Turli xil tayyor buyumlar	43,2	45,1	110,4	104,5	3,3	3,4
Xizmatlar	8,6	2,3	2,8 m.	27,3	0,7	0,2

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2024- yil yanvar-dekabr)

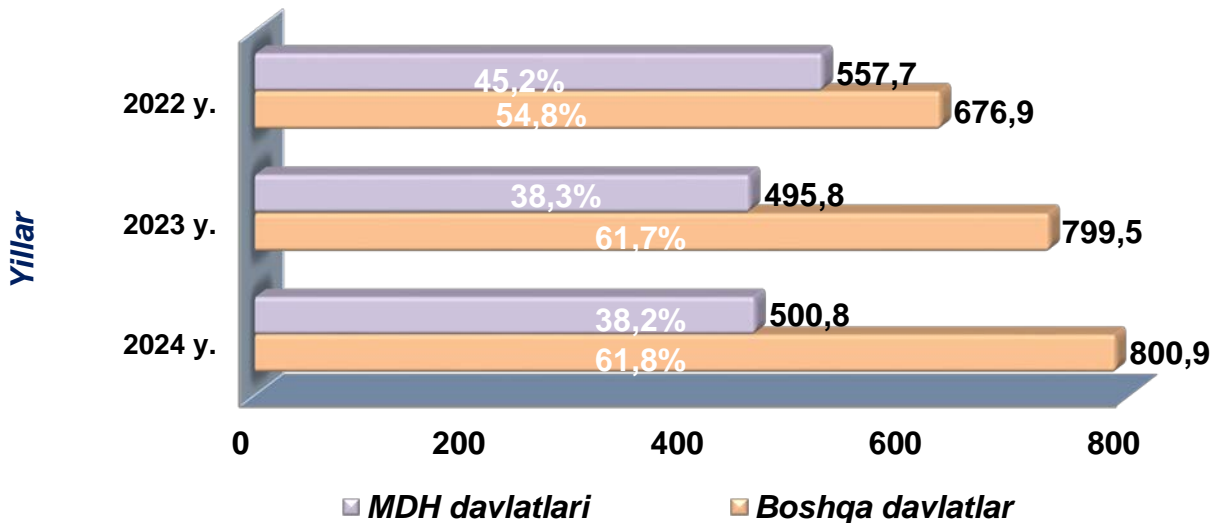
XSST bo'limi nomi	Mln AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	167,5	75,2
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	99,3	63,6
Sabzavotlar va mevalar	34,7	155,1
Tirik hayvonlar	8,5	43,3
Go'sht va go'sht mahsulotlari	7,3	2,2 b.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	6,9	66,4
Hayvonlar uchun ozuqalar	4,4	81,9
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	3,3	106,4
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	1,4	120,4
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	1,5	156,9
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo'lmagan), qisqichbaqasimonlar, mollyus-kalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va yarim tayyor mahsulotlar	0,1	39,3
Ichimliklar va tamaki	2,6	150,2
Ichimliklar	2,6	150,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	40,9	96,5
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	15,5	128,5
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	3,6	149,2
Probka va yog'och-taxtalar	19,5	94,5
Tabiiy kauchuk	0,9	69,5
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	0,6	70,8
To'qimachilik tolalari (yuqori va boshqa taroqli jundan tashqari) va ularning chiqindilari (kalava yoki matoga qayta ishlanmagan)	0,6	13,1
Qog'oz massasi va makulatura	0,2	45,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	223,2	188,8
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	138,7	178,2
Ko'mir, koks va briketlar	41,5	133,1
Tabiiy yoki sun'iy gaz	12,8	51 b.
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	11,1	108,5
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	11,0	109,0
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan mumlar	0,1	45,2
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	76,2	78,1
Birlamchi shakldagi plastmassalar	14,8	71,0
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	12,2	68,2
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	12,2	93,9
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	11,1	95,9
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	10,3	171,1
Noorganik kimyo moddalari	6,7	67,5
Organik kimyo moddalari	6,1	73,9
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	2,6	89,1
O'g'itlar	0,1	1,5

	XSST bo'limi nomi	Mln AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		313,8	109,6
Cho'yan va po'lat		132,8	139,1
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar		43,7	74,7
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan		42,3	127,0
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)		31,0	135,7
Noruda qazilmalardan olingan mahsulotlar		23,6	95,1
Rezina buyumlari		21,3	83,0
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar		10,8	74,0
Rangli metallar		8,2	74,8
Teri, teridan tayyorlangan buyumlar, mo'yna		0,1	94,0
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		427,8	92,1
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari		125,8	2,4 b.
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar		98,2	53,1
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham) shu jumladan:		92,4	81,2
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari		68,7	90,1
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish apparaturalari va uskunolari		21,5	193,0
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar		12,6	102,3
Kanselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar		5,9	87,3
Metallarni qayta ishlash mashinalari		2,6	39,9
Boshqa transport uskunolari		0,1	19,6
Turli xil tayyor buyumlar		45,1	104,5
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar		15,7	99,8
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari		13,0	116,2
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari		9,8	115,4
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebel		1,9	136,5
Poyabzal		1,7	107,1
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar		1,7	56,4
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari		0,9	67,2
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, soatlar		0,4	92,7

Tashqi savdo statistikasini yuritish metodologiyasiga ko'ra, tashqi savdo statistikasiga tranzit tovarlar, mamlakatga vaqtincha olib kirilgan yoki undan vaqtincha olib chiqilayotgan tovarlar kiritilmasligi nazarda tutilgan.

2024- yil yanvar-dekabr natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 36,7 % ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 0,1 % ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-dekabr, ulushi % da, hajmi mln AQSH dollarida)

2024- yil yanvar-dekabr oylarida Farg'ona viloyati 67 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Rossiya, Qozog'iston, Qirg'iz Respublikasi, Turkiya, Italiya va Hindiston) jami importning 89,2% ulushini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2024- yil yanvar-dekabr)

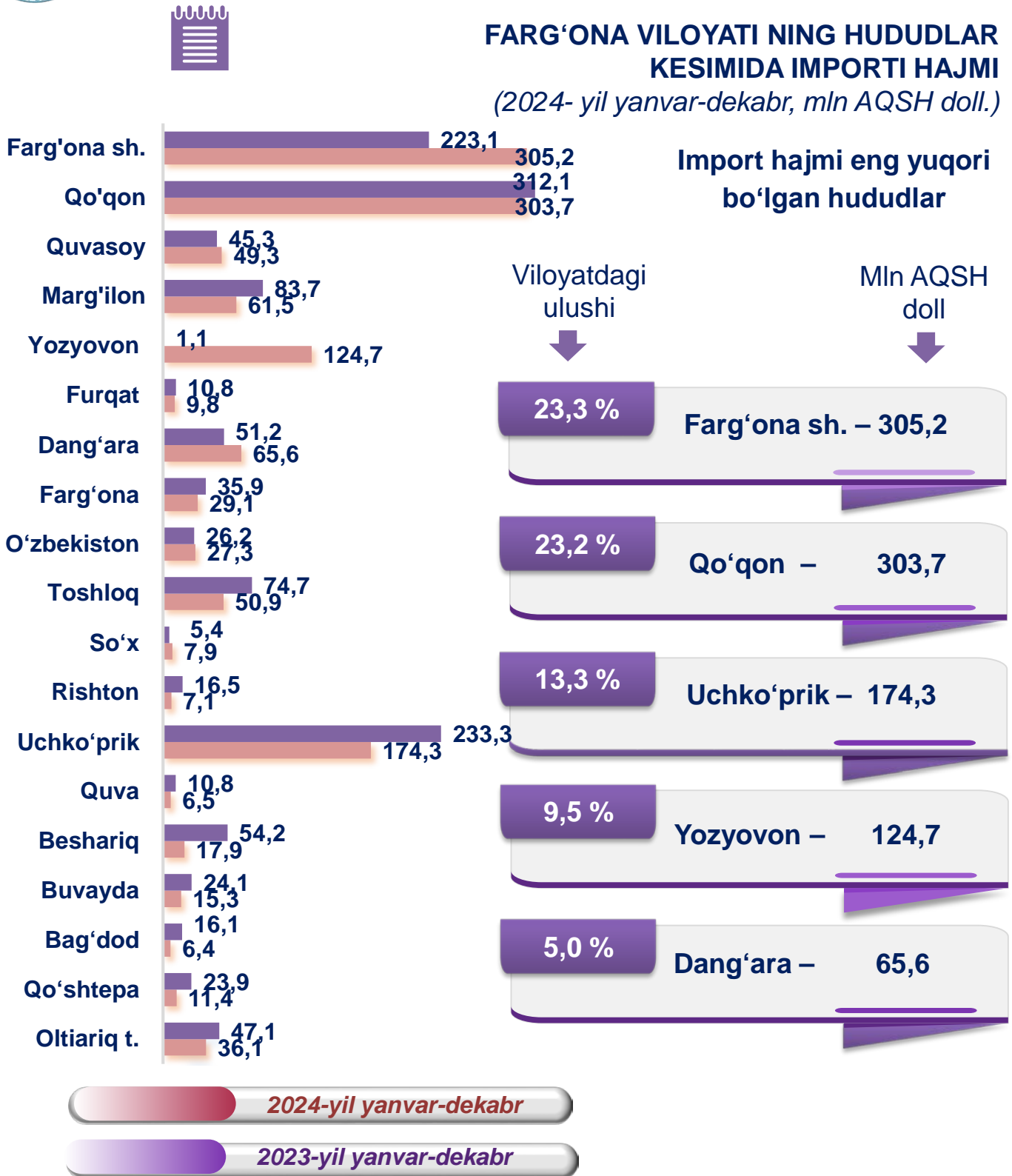

FARG'ONA VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-dekabr)

Davlatlar	Mln AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.
XXR	553,0	617,5	139,5	111,7	1	1
Rossiya	198,6	256,3	76,8	129,1	2	2
Qozog'iston	198,4	154,7	92,2	78,0	3	3
Qirg'iz Respublikasi	65,6	58,3	124,3	89,0	4	4
Turkiya	50,7	41,5	74,3	81,7	5	5
Italiya	8,3	21,6	66,0	2,6 m	15	6
Hindiston	24,3	19,1	72,2	78,4	7	7
Germaniya	24,0	18,3	121,9	76,2	8	8
Belarus	16,0	16,8	157,6	105,2	10	9
Koreya Respublikasi	25,6	14,8	84,5	57,8	6	10
Turkmaniston	3,0	9,2	53,1	3,1 m	23	11
Gonkong	14,8	8,2	74,1	55,5	11	12
Litva	21,2	6,7	109,7	31,5	9	13
Polsha	13,7	5,4	94,9	39,4	12	14
Yaponiya	1,5	5,0	11,2	3,3 m	29	15
Eron	4,3	4,5	106,7	104,0	18	16
Chehiya	5,0	4,4	138,1	89,0	17	17
Afg'oniston	0,3	4,2	115,8	14 m	45	18
Tojikiston	11,7	4,2	102,9	35,5	13	19
Shveysariya	10,4	4,1	160,9	39,6	14	20

FARG'ONA VILOYATI NING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI HAJMI (2024- yil yanvar-dekabr, mln AQSH doll.)

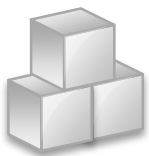

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Farg'ona shahri 23,3 % bilan 305,2 mln AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bag'dod tumani 0,4 % bilan 6,4 mln AQSH dollarini tashkil etdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024- yil yanvar-dekabr oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 313,8 mln AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 9,6% ga ko'paydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 23,9% ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2024- yil yanvar-dekabr)

218,5 mln AQSH doll
Ulushi – 69,6 %

35,3 mln AQSH doll
Ulushi – 11,3 %

12,3 mln AQSH doll
Ulushi – 3,9 %

XXR

Rossiya

Qozog'iston

12,3 mln AQSH doll
Ulushi – 3,8 %

9,0 mln AQSH doll
Ulushi – 2,9 %

Belarus

Turkiya

Sanoat mahsulotlari importi asosan cho'yan yoki legirlanmagan po'lat (132,8 mln AQSH dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (42,3 mln AQSH dollari), yigirilgan ip, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (43,7 mln AQSH dollari), rezina buyumlari (21,3 mln AQSH dollari), probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari) (31,0 mln AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

OZIQ OVQAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024-yil yanvar-dekabr oylarida import tarkibida oziq-ovqat tovarlari hajmi 167,5 million AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 24,8 % ga kamaydi va importning umumiy hajmidagi ulushi 12,8 % ga yetdi.

OZIQ OVQAT MAHSULOTLARINI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2024- yil yanvar-dekabr)

Qozog'iston

111,4 mln AQSH dollari
ulushi – 66,5 %

Qirg'iz Respublikasi

19,8 mln AQSH dollari
ulushi – 11,8 %

XXR

12,1 mln AQSH dollari
ulushi – 7,2 %

Rossiya Federatsiyasi

7,9 mln AQSH dollari
ulushi – 4,7 %

Oziq ovqat importi asosan donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar (99,3 mln AQSh dollari), meva va sabzavotlar (34,7 mln AQSH dollari), tirik hayvonlar (8,5 mln AQSH dollari), hayvonlar uchun ozuqa (4,4 mln AQSH dollari), go'sht va go'sht mahsulotlari (7,3 mln AQSH dollari), shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal (3,3 mln AQSH dollari) va boshqalardan tashkil topgan.